

Виходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (кромѣ руспіхъ субот) о 4-й год попол. Литер. додатокъ "Бібліотека галицькія. поїздій" виходить по 2 пачат. аркушъ кожного 16-го въ послѣдній для кожного мѣсяця.

Редакція, адміністрація и експедиція підъ Ч. 44 улице Галицька.

Всі земли, посылки и рекламація належить пересыпдана підъ адресою: редакція и адміністрація "Дѣло" Ч. 44 ул. Галицька.

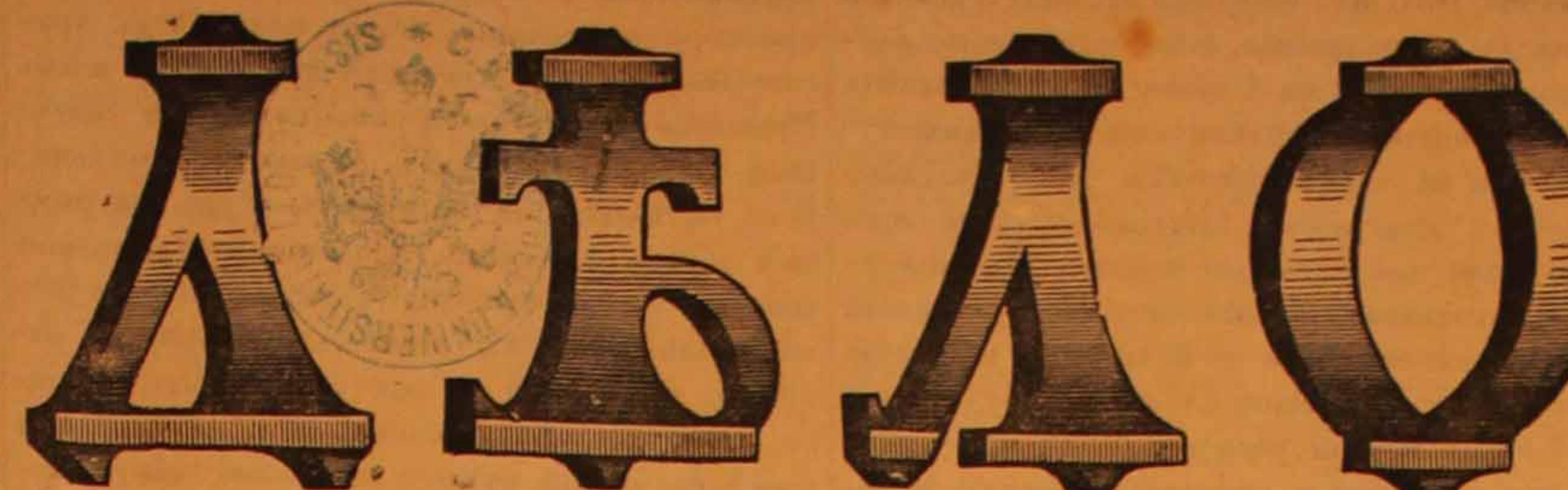
Рукописи не звертаються толькъ на попередній засторожній.

Поєднане число стоять 12 кр. а. в.

Оголошення приймаються по цій 6 пр. а. в. єсть сажа строчки печатки.

Рекламація неопечатаній вольній біль порта.

Предплату належить пересыпдана франко (найлучше почтовими пересилами) до: Адміністрації членів "Дѣла" ул. Галицька, Ч. 44.

Депутація нашого клира у Вѣдни.

Дописъ зъ Вѣдна.

Справа получашенія теперішній сумної долѣ нашого священства, есть безперечно найважнѣйшою въ теперішній хвили жизненою справою. Не дивно про то, что наші священики выжидаютъ нетерпѣливо вѣстей о тѣмъ, якій успѣхъ осягнула депутація, въслана ними въ той спрѣвѣ до Вѣдна. Дневники всѣляко о тѣмъ доносять, тай не дивно; одвѣдъ тѣхъ суть все поинформованій, а другій може мають въ тѣмъ свой интересъ бути все поинформоваными. Тое баламутство буде, якъ я думаю, держатися такъ довго, ажъ наша духовна власть, яко єдино компетентна, положить ему конецъ черезъ осбіній об'єктъ, въ котрому, якъ можна надѣятися, подастъ нашему духовенству точній и автентичній вѣсти о тѣмъ успѣху, якій осягнула его депутація у Вѣдни. Доки тое наступить, възволю собѣ тутъ дати нашему духовенству въ той спрѣвѣ о сколько можно точній вѣсти, а то тѣмъ больше, что єсть въ нѣй добре поинформованій. Зачинаю, якъ каже Русинъ, въ концѣ.

Приїхавши до Вѣдна въ суботу дня 16. м. м. рѣшилась наша депутація пойти на послуханье до Монарха вже въ слѣдуючій четверть, если до того часу "Пропамятне письмо" буде выпечатане, що и дѣйстно наступило, бо надѣ печатаньемъ трудилися съ паровою швидкостю печатнія Мехітаристовъ въ день, а о. архідіаконъ дръ Пелешъ (коректюю и проч.) по ноахахъ, дені бо цѣлый сходивъ на ходы до всіхъ вплывовихъ корпорацій и людей. И такъ удались наша депутація насампередъ до проводирѣвъ клюбовъ парламентарныхъ въ правицѣ, якъ до вельми вплывового гр. Гогенварта, до президента дра Смолкі, до дра Ригера, кн. Лихтенштайні, дра Грохольского и гр. Мартиница, яко предсѣдателя комисіи конгруальній. Всѣ тій достойники принимали нашу депутацію съ остантативною почестю и любезностю, а надѣ запевняли съ натискомъ, що будуть справу нашего духовенства всѣми силами попирати. Таке same запевненіе дали нашій депутатії и проводирѣвъ правицѣ въ палаты пандѣвъ, якъ: гр. Фалькенгайнъ (брать министра), кн. Шварценбергъ, бувшій министръ гр. Левъ Тунъ, якъ и оба президенты: гр. Траутмандорфъ и кн. Чарторыйскій; по-

слѣдний запевнявъ що нашу депутацію о своїй особинѣ живучості для Русинівъ. При такомъ станѣ рѣчей вступивъ въ нашу депутацію новій духъ, особливо коли и министръ Дунаевский, котрого наша депутація посѣтила передъ авдіенцією у Цѣсаря, приїхъ увагляднити по всіхъ можности желанія нашої депутації.

Тымъ часомъ наблизилась найважнѣйша хвиля, хвиля авдіенції у Монарха. Въ четверть дня 21. о 10 годинѣ въ рана стала наша депутація въ комплеть передъ Монархомъ. По представлению депутації Монархови черезъ пресвятыяго предводителя, вручивъ о. архідіаконъ Монархови "Пропамятне письмо" и прекрасно изготовлену адресу вѣрности и преданности, при чомъ просивъ о веласкавѣйшемъ уваглядненіе сміренного прошеннія руского клира, а то тымъ больше, що той-же клиръ въскавався черезъ 200 своихъ делегатовъ на соборъ у Львовѣ, що толькъ бѣтъ свого щедрого, ласкавого и печаливого Монарха польги и помочи въ своїмъ нужденіямъ положеню надѣятися може — и що поручивъ симъ своимъ делегатамъ, обновити у столь Най. Престола обѣйтъ непоколебимої вѣрности и преданности къ своему Милост. Монархови.

Промова о. архідіакона, въ котрой тутъ подане содержанье одного толькъ важнѣйшого уступу, адѣзала на Монархѣ глубоке впечатленіе. Найясни. Панъ заявивъ по нѣй, що пріймає чувства вѣрности и преданности руского духовенства съ пріятностю до вѣдомости, и выражавъ ему повне свое довѣрїе, а то тымъ больше, що мак крѣпке и певне переконанье, що на руске духовенство а такъ само и на цѣлый рускій чародѣя числити и полагати може. Що до справы самої заявивъ Монархъ, що єго се дуже радувало, що соборъ и обрады руского духовенства отбувалися у Львовѣ такъ поважно и прилично. Нужденій становѣти, що руского духовенства есть єму знаний; та-коjkъ єзикъ єму, що руске духовенство полу-ченія свои долѣ нетѣлько потребує, но на тое такожъ и заслугує, есть то-го въ повнѣ достойне. Зъ той причини пору-чить днъ не толькъ свою правительству, справу тую розсмотрити и по можности увагляднити, но и займатися буде єю самъ лично. Въ концѣ размовлявъ що Монархъ єь кож-димъ депутатомъ въ осбіні, що уважати тре-

ба за доказъ особливши ласки и отличія, осо-бливо коли вважається, що се не була авдіенція спеціальна, а загальна, т. є. що депутація наша мала послуханье въ той самъ день, въ ко-тромъ мали авдіенцію цѣлі сотки іншихъ людей.

По авдіенції у Цѣсаря удалася наша депутація до преміера министровъ гр. Таффе, а бѣтъ него до министра бар. Конрада. Оба тій министри приняли депутацію дуже добре, а мин. Конрадъ заявивъ наївѣ, що въ думѣ державнѣй не буде противитись внесенимъ и въ дальнѣшіе сягаючимъ. Однакъ, — додавъ, — тутъ треба буде мати взглядъ на фінанси державнї, и для того може оно и трудно буде заспокоїти желанія руского клира за однімъ разомъ, а треба буде, здається, дѣлати помалу, сукcesивно. Такъ само ласкаво принимали нашу депутацію министри бар. Пражакъ и бар. Земляковскій. Послѣдній дававъ ще при той случайності раду, щобъ наші священики вилывали на громады, щобъ тія же при евентуальній лікітациї въкупили колективно вадовженій въ упавшомъ рустикальномъ банку селянськї землї, и такимъ способомъ запобѣгали, щобъ селянськї посѣлости не переходили въ руки чужихъ людей.

По авдіенції у министровъ удалася наша депутація до нунція апостольського. Тутъ бѣтъ послуханье въ такій самий способъ, якъ у цѣсаря. По представлению депутації черезъ Преосв. Сильвестра передавъ о. архідіаконъ нунціїві прекрасно одобрену адресу къ єго Святості, при чомъ, якъ запевняють очевидцѣ, промовивъ больше-менше такими словами: "Сумна и правдиво оплакана доля руского клира була причиною, що той клиръ въславъ 200 своихъ делегатовъ до Львова на обрады надѣ полішеннемъ своєї долї. Делегаты ті, якъ репрезентанти цѣлого клира, ухвалили одноголосно, щобъ рускій клиръ при той случайності заявивъ торжественно свою преданность, вѣрность и симоне послушаньство ап. Престолу въ імені цѣлого руского клира, що єго долѣ. Передаючи тую адресу и просячи о ласкаве пересланье єго Святості, заявляють делегаты въ імені цѣлого руского клира, що єво. Престолу будуть всегда якъ найбльше преданними разомъ съ своїмъ стадомъ имъ повѣреніемъ" єго Превох. о. нунції отповѣдѣть, що не толькъ поступить собѣ по желан-

Предплати на "Дѣло" для Австро-Італії:		для Россії:
на цѣлій рокъ . . .	12 пр. на цѣлій рокъ . . .	12 руб.
на поль року . . .	6 пр. на поль року . . .	6 руб.
на четверть року . . .	3 пр. на четверть року . . .	3 руб.
съ дод. "Бібліотека":		
на цѣлій рокъ . . .	16 пр. на цѣлій рокъ . . .	16 руб.
на поль року . . .	8 пр. на поль року . . .	8 руб.
на четверть року . . .	4 пр. на четверть року . . .	4 руб.
на саму додатокъ:		
на цѣлій рокъ . . .	5 пр. на цѣлій рокъ . . .	5 руб.
на поль року . . .	2,50 пр. на поль року . . .	2,50 руб.
на четверть року . . .	1,25 пр. на четверть року . . .	1,25 руб.
Для Запорізької, скріпки Россії:		
на цѣлій рокъ . . .	15 пр.	
на поль року . . .	7,50 пр.	
на четверть року . . .	3,75 пр.	
съ дод. "Бібліотека":		
на цѣлій рокъ . . .	19 пр. на цѣлій рокъ . . .	19 пр.

Пропамятне письмо про нужденіе положеніе гр.-кат. духовенства въ Галичинѣ и Буковинѣ.

I. Душпастирѣ и ихъ нужденіе положеніе.

(Дальше.)

Чи диво ватъмъ, коли священикъ, будучи чоловѣкомъ, и при найбльшомъ посвяченію для свого званія, поровнавъ свою дотацію съ пенсіями рѣжніхъ державнихъ урядниковъ, котрій для осягненя своихъ посадъ мусієвъ въказаватися такими самими студіями и которыхъ урядовъ обовязки хоча тяжкі, прецѣвъ не суть такъ не-безпечній якъ єго; або коли наївѣть порівнявъ свои доходы съ пенсіями рѣжніхъ урядниковъ манипуляційнихъ и іншихъ підрядныхъ войсковихъ и цивільнихъ слугъ урядовихъ и державныхъ, которыхъ студії съ єго студіями и въ порівнянні не идутъ? Чиже диво, коли днъ по такому порівнянні побачить, що єго дотація низка, нѣжкъ манипулянтъ лѣсничихъ, учительъ сельскихъ, възънъихъ, котрій вѣдь крімъ того мають певній надѣтъ съ лѣтами до служитися до вищої пенсії и такожъ забез-печеня своихъ вдѡвъ и сиротъ въ касы державной?

Справдѣ, треба твердого священичого ха-рактеру, щобъ на видъ всего того не пода-тися. Треба сильного почуття до духовного званія, щобъ талантливий молодецъ съ свѣдѣц-твомъ матуральными посвятився станови ду-ховному. Видачи се, многій до духовного стану

справдѣ покликаний молодцѣ отвертають бѣтъ него, черезъ що даває чути недостача кандидатовъ на парохії, черезъ що зновъ многій па-рохії мусієвъ оставатися необслідженій. Ба наївѣть съ поглядомъ на нашу спеціальню галицьку нужду мы не можемо замовчати, але мусимо отверто въскавати, що именно та нужда въ 1875 р., коли то въ Россії єще була гр. кат. єпархія въ Холмѣ, многихъ рускихъ свя-щениківъ и богословівъ спонукала до переходу въ Россію, де надѣвались найти лѣпшу долю, а за тымъ, по скажованю послѣдньої єпархії въ славній колись, около 13 миліонівъ душъ числячої кіевско-галицької митрополії, до вѣроломства супротивъ церкви и держави. Ми безваглядно засуджуємо те вѣроломство, болѣємо надѣ тымъ блудомъ и молимось за наверненіе блудныхъ; але яко справедливо мысличай мужжъ мусимо признати, що у многихъ изъ тихъ нещастныхъ нужда була причиною того блуду.

Ізъ всего сказаного видно, що сумне ма-теріальне положеніе руско-кат. клиру не даетъ ся заперечити и въмогає конечної поправи. Ми додамо ще, що для такої поправи має днъ, повне право.

II. Яке право мають душпастирѣ на полученіе своїхъ дотацій?

Сюди належать попередъ всего услуги руско-кат. клира для церкви и держави. Не будемо ту въчислювати многосторонну дѣяльності руско-кат. душпастирїя. Зъ єго дѣяльності мы поднесемо толькъ одну точку, а именно:

а) Єго дѣяльнотѣ яко учителя богочестія въ школахъ народнихъ. Ми не відносимо сего въ той цѣлі, щобъ заперечити сей обовязокъ

душпастирїя. Противно, мы переконаний, що релігійно-моральне въхованье молодежі належить до першихъ и найважнѣйшихъ обовязковъ кат. душпастирїя. Але въ другому боку мы мусимо звернути увагу на постанови со бору тридентинскаго и руского провинціальюного собору въ Замості, котрой постановлюють, що душпастирїя властиво и въ першій линії обовязаній удѣляти науку богочестія въ не-дѣлѣ и свити, и то въ церкви. Але позаякъ школа народна початокъ сїй завадячує церкви, то католицькій клиръ въ загадомъ зъ тієї церкви, то природно стояла підъ дозгядомъ той церкви, то католицькій клиръ въ загадомъ зъ рускій въ особливості ради сповідань вложеній на него церквою обовязки надвірателя школъ народнихъ и учителя богочестія, не просяча за єї трудъ нѣктої заплати. Але въ послѣдніхъ часахъ обетавни амніїлія. Установо-ть д. 25 мая 1868 винаго школу народну въ підъ надвірь державний, а дальшимъ розпорядженіями унормовано платити учителямъ народнихъ. Толькъ науку богочестія лишило при душпастирїяхъ, не називавши имъ за то нѣктої плати. Правда, клиръ про то не переставъ дбати о школу и о въховань молодіжі. Але позаякъ релігійно-моральне образованье народа становить найсильнѣшу підпору держави, поставити школу народну тамъ толькъ процвітає, да свя-щенникъ на єю щиро ваймає, — то виходить зъ того, що душпастирїи вже за свою дѣяльності въ школѣ народнїй має право до отпо-вѣдної дотації въ каси держави.

б) Але католицькій клиръ въ загадомъ, а особливо рускій отдає державѣ и крімъ душпастирїства та школи ще многї важнї послуги. Інъ провадить метрики крещенія, слободи въ

сия нашей народности, они чай-же не змо-
жутъ, — але нашкодыти все таки могутъ, и
длятого накликуванье що найменше до осторо-
жности супротивъ ихъ заходовъ мы уважаемо
дѣломъ потрѣбныи и дуже важныи. Въ на-
шой статіи подступали мы до ихъ дѣяльности
ще въ другого боку и старались показати ве-
личезну шкоду, яку принесло-бъ для Русиновъ
приниманье обряду латиньскаго, который му-
съвъ-бы мовъ клинъ вбитися въ живе тѣло
нашого народа, мусъвъ-бы „неперебутою про-
пастею“ отдѣлiti насть отъ нашихъ братовъ
за Збручемъ, съ которыми ввязи духовой, на-
родности мы подъ загровою цѣлковитого вы-
народованія и остаточной загибели нѣколи вы-
речися не можемо и не смѣмо.

На закончевье сеи розвѣдки мы мусимо
освѣтити дѣяльность и мисію патрѣвъ Змар-
твыхвстанцѣвъ ще въ одного боку, а именно:
чи мисія ихъ справдѣ може причинити до-
воскресеня Польшъ и чи затымъ Поляки галицкі
добре роблятъ, попирающи именно въ той думци
ихъ дѣяльность? Або, формулуячи се пытанье
трохи инакше: Кто може скористати зъ мисіи
Змартвыхвстанцѣвъ и чи може зъ неи скориста-
ти польскій народъ? Може бути, що декому зъ
насъ розбрѣ сего пытання выдастся злишнимъ.
Що насъ то обходить? — скажутъ. Намъ до-
сить знати, що дѣяльность ихъ для насъ шкô-
длива, — и знаючи те, опиратися той дѣяль-
ности. — Такъ, для ставленя опору сего до-
сить, але не досить для людей, котри не хо-
тели-бъ ограничитися на пасивномъ опорѣ,
котрий при загальнїй неуорганизованости на-
шихъ суспольныхъ силъ завсѣгды мусить зво-
дити на опорѣ единицъ супротивъ цѣлого
крѣпко въорганизованого закону. Очевидна
єть, що при такихъ шансахъ боротьба выхо-
дить нервна — намъ на шкоду. Намъ треба
не только самимъ собѣ организуватись для
ружного опору, але и союзниковъ шукати на
представѣ спольныхъ интересовъ и потребъ. А
акими союзниками для боротьбы съ взутиз-
момъ и вынародовленьемъ повинні въ першой
инії для насъ бути — именно щиромъ
лячі Поляки-демократы.

Въ минувшомъ рѣчику „Дѣла“ въ ста-
ніи „Нашъ поглядъ на польске пытанье „выка-
али мы, якъ задивляемось на отродженіе
Польщѣ. Яко Славяне, мы, конечно, бажаемо
Полякамъ всего доброго и бажаемо имъ напе-
редъ всего „не пропасти въ нѣмецкой пучи-
ѣ“, котра грозить имъ зъ заходу. Мы бажа-
емо имъ народного позднанія и навѣть полити-
ческаго отродженія. Але яко Русины мы нѣколи
не можемо бажати собѣ панованія надъ нами
нієго небудь, а найменше панованія надъ нами
Польщѣ. Противно, мы уважаемо всяки замахи
еставраціи Польщѣ по-за етнографичными гра-
ницями польскаго народа найтяжшимъ нещастіемъ
для самого польскаго народа. Бо досыть только
поглянути на карту земель заселеныхъ поль-
скимъ народомъ, щобъ переконатися, що етно-

справъ скотъла удержувати осѣбныхъ урядни-
кѣвъ, то не вдаючись въ то, чи се довело-бъ
до цѣли, чи вѣ, — платня для нихъ потрѣбна
выйшла-бъ далеко бѣльша, вѣжъ цѣла дотація
руско-кат. клира.

в) Кромъ тыхъ, на дѣяльности руско-кат. клира основанныхъ правъ до дотаціи зъ фондовъ державныхъ, може той клиръ покликатись такожъ на то, что многій рускій добра церковній втягнено до добръ камеральныхъ и что затымъ держава сповнить только обовязокъ справедливости, подвысшуючи дотацію руского клира до степени отповѣдной вымогамъ теперѣшнаго житя и часу. Мы не думамо вытягати на свѣтло денне старѣй пожовкій документы и не радѣ мы такожъ вдаватися въ историчній пошукованія, бо тѣ легко могли-
ть довести до рекrimинацій, которыхъ мы
удѣльно будь радѣ-бъ уникнути; мы подносимо
только той неоспоримый фактъ, що дуже
много рускихъ добръ церковныхъ въ протягу
насусу встало отчужденыхъ отъ ихъ первѣстно-
го назначения. Польске правительство, за при-

и право на то. Извесъ вправитесть, за при-
чиною св. престола прирекло було торжествен-
но повернути ихъ назадъ, але задля подѣлу
Польшъ не могло сего зробити и передало веъ
вой права и обовязки супротивъ руско-кат.
клира въ Галичинъ выс. австрійскому прави-
тельству. На тую обставину мусимо мы за-
тымъ звернути выс. увагу, и то не въ той
цѣли, якъ коли-бъ мы хотѣли рекламувати
гаданій, колись рускій добра церковній, але
только щобъ выказати, що рускій клиръ и
ъ становища историчного права и послія ма-
ксими правнои: „piae fundatorum intentiones
exceptioni mandari oportet“ має право домагати-
ся отповѣдної дотаціи такожъ и въ фондовъ

Але поваякъ після існуючихъ припинить дотація клира католицкого переважно покрывається въ фонду релігійного, то въ пісмосъ зъ обов'язанніми та зобов'язанні

графична Польща, особливо въ виду грозячо
въ заходу германізації, есть бодай чи не най-
слабшою позицію въ Славяньщинѣ, и навѣт-
при найлѣпшихъ политичныхъ конъюнкту-
рахъ, при найкористнѣйшихъ для Поляковъ
рѣшеняхъ конгресовъ дипломатичныхъ сам-
собою остояться нѣякъ не зможе. Одиноке у-
словіє истновання Польщѣ есть федеративны
союзъ си съ народами не-польскими на всѣхъ
нихъ межахъ польского племени, побудованы
на вѣдставѣ повної рѣвноправности и якъ най-
ширшої народної и громадскої автономії ко-
жного поодинокого союзного племени. Всяк-
змаганье, котре силуєсь тепрѣ накинути ко-
трой-небудь въ тыхъ не-польскихъ народності
польщину, чи то яко мову школьну и урядову
чи то яко латинський обрядъ, послія нашого
найглубшого переконання копає грбъ самомъ
истнованю польского народа, бо будув мур-
кривды и ненависти мѣжъ Поляками а ихъ
природными союзниками.

Придержуючись такихъ поглядovъ, мы очевидно отграженой Польщѣ не можемо представити себѣ инакше, якъ только людовою демократичною. Важнымъ и необходимъ кромъ до такого отграждения повинно бути затымъ въ першой линіи здемократизованье шляхты польскои. Шляхта та, котрпосля загального голосу историковъ „пропил давну Польщу“, погубила си въ спблцѣ съ Езуитами, — повинна покинути свою дотеперьшну кастову отрубность и перенятия цѣлкомъ интересами простого народа, — повинна свого упривилевваного становища и своихъ материальныxъ средствъ ужити для тымъ ревнѣйшии службы тому народови. Она повинна знати, что всякий мрѣвъ о отбудованю Польщї шляхетской суть пустыми мрѣями и что все что тѣлько не дає ѿй якъ найшвидше розвалити тую стѣну, котра отдѣлює си отъ власног народа, всѣ панъскѣ традиціи и привычки отрубни интересы и облесливій шепты — суть именно найтяжими ворогами польского народа. Шляхта польска повинна знати то добре что передъ нею тѣлько двѣ дороги: або стати слугою народа и спблльными силами, путемъ просвѣты и економичного розвою попровадити его до отграждения, — або статись его пявкою паномъ, ворогомъ и спиняти наближенье єго лѣпшии будущины. Иштого выбору нема.

Якъ же въ такъ понятого польскаго становища представляется дѣяльность Єзуитовъ и Змартвыхстанцъ на Руси? Вже то одно, что они прійшли до насъ непрошено, намъ накиненіи и будуть до себѣ загальну нехѣть, повинно-бы казати Полякамъ серіозно задуматись. Єзуиты подлещуютъ шляхотско-польской гордости; недавно читали мы плянъ ихъ провинціяла о заложеню „выховуючого“ закладу, въ котрому дѣти шляхотскій держались-бы окремо отъ „посполитыхъ“; очевидно, что до здемократизованя шляхты такое выхованье не причинится, великихъ соціальныxъ

повне право до удѣлу въ томъ фондѣ. Правн^ї
претенсіи руско-кат. клира до галицкого фон-
ду религійного выложивъ ясно незабутный
руско-кат. митрополитъ-кардиналъ Михаилъ
Левицкій въ своїмъ справоуданю предложеному
губерніи краївей въ наслѣдокъ декрету
надвірної канцелярії въ д. 9 марта 1824 до
ч. 7059. Найвише рѣшене въ д. 9 мая 1855
постановляє зробнанье підъ взглядомъ дотації
клира гр. кат. съ римско-католицкимъ. Пра-
вда, до такого зробнання фактично не прійшло.
але права руско-кат. клира до фонду религій-
ного нѣкто на серіо не заперечувавъ. Мы за-
тымъ не потребуємо сего права доказувати и
вдоволимось только тою замѣткою, що до утво-
рення галицкого фонду религійного ужито та-
кожь богато добръ церковныхъ и що руско-
кат. клиръ такъ само якъ и римско-кат. бѣ
часу утворення того фонду ажъ доси поносивъ
для него всѣ приписанії тягарѣ и датки. Що
впрочѣмъ фондъ религійный має довги, се не
есть вина клира, бо онъ тымъ фондомъ не за-
ряджувавъ.*)

Посля всего сказаного може руско-кат.
клиръ выказатися повнымъ правомъ, на под-
ставѣ котрого смѣ жадати и просити о под-
вышенье свои скучной дотаціи, отповѣдне до
обставинъ часу и потребъ житя, и то не толь-
ко въ фонду религійного, але и въ касы дер-
жавы.

*) Не можемо здержати съ тою замѣткою, что и. пр. при продажи добръ монастырскихъ поступовано неразъ дуже нерозважно и что въ Галичинѣ тѣ добра неразъ справдѣ марновано. Такъ, щобъ навести одинъ примѣръ, присвоена гр. оріентально-му фондови религійному реальністъ стародавнаго манастиря Скиту Манявскаго, котру въ мысль на-дѣбрнаго декрету зъ д 27. серпня 1793 фондъ религійный продавъ бувъ за 10 566 зр., — на дни 14. серпня 1812 була спродана Францовичи Ксаверови Квятковскому за 5051 зр. (Зри Когнел Сземегуѣскі „О до-

и противности не полагодить, але способне есть прискорити страшну катастрофу. А въ другого боку Змартвыхстанцъ выховуючи мъжъ Русинами религійныхъ фанатиковъ и бездущий знаряды въ рукахъ римскихъ начальниковъ не только не навернуть Руси на римскій обрядъ, але могутъ, правомъ природной реакціи, выклікати середъ нашего народа религійный рухъ въ зовсѣмъ противнѣмъ напрямѣ, чого ледви чи схочуть бажати Поляки, такъ якъ не бажаємо и мы, уважаючи всякий религійний рухи и споры на теперъ зовсѣмъ для насъ невчастными. И якъ въ одного боку мы щиро бажаємо національного скрѣпленя и політичного отродження цѣлого Славянства и кождои его поодинокой части, такъ въ другого боку мы твердо переконани, що до тої цѣли треба змагати зовсѣмъ іншими дорогами, нѣжъ се теперъ роблять галицкій Полякъ въ сполдъ съ Єзуитами и Змартвыхстанцями. Ту приготовуєсь не воскресеніе Польщъ людової, але погребеніе всієї будущини польского народа!

И дармо мы супротивъ такого ходу дѣлъ
оглядаемось за подмогою зъ помѣжъ Поляковъ.
Порадою и подмогою для нась могла-бъ бути
только польска щиро-демократична, людова пар-
тія съ ясными и твереаыми поглядами на
исторію руско-польскихъ отношень, съ щирою
любовію до своего народа, съ належнымъ зро-
вумѣньемъ и замилованьемъ его насущныхъ,

реальныхъ интересовъ. Партии такои мѣжъ Поляками галицкими нема, и судячи по той неясности думокъ и поглядбъ, який проявляются у найчѣльнѣйшихъ въ т. зв. галицкихъ демократовъ, судячи по той всевладности жи-дѣвско-шляхотской и шляхотско-евуитской партіи въ краю и по несмѣлости „демократовъ“ — сказати супротивъ тыхъ партій свое profession de foi и что найважнѣйше звернутияся прямо и безоглядно до простого народа,— судячи по всѣхъ тыхъ признакахъ, мы съ смуткомъ мусимо сказати, что така партія, котра могла бъ или разомъ съ Русинами и съ котрою могли-бъ или Русины, не понижуючись и не румянѣючись, середъ галицкихъ Поляковъ ледви чи скоро вытворится. Але все-жъ таки зароды для еи взросту суть, и надѣймось, що доля позволить имъ рости и разростатися...

Поглядъ на окружникъ ц. к. староств
перемыскаго въ дѣль пок. банку русти
кальнаго, напечатаный въ 19 ч. „Дѣла“

Допис

Що нашій ц. к. власти політичний еходять часто тамъ, де ихъ нѣкто не восъявъшо ихъ повно всюды и тамъ, где ихъ не треба, — тому, правду сказавши, винай по частії нашій уставы, и я пересвѣдченый, що якъ-бы кто спробувавъ заинтерпелювати президію ц. к. намѣстництва, на якой подставѣ мѣшавсь он до справы чисто приватно-правної натури якою безперечно есть дѣло межи пок. банкомт рустикальнымъ а его довжниками, то полу чивъ-бы отвѣтъ, що ц. к. власти политичні мають обовязокъ выступати противъ агитаціямъ, обчисленымъ на баламученье и шкоду темного люду; я навѣть припускаю, що президія ц. к. намѣстництва, наколи-бѣ завдала со бѣ працѣ попорпати по нашихъ збрникахъ законовъ, потрафила-бѣ може навѣть переконати интерпелянта, що сей або той гнучкій § тои або другої гнучкої уставы дѣйстно управляє ц. к. власти політичній до интервенції противъ такихъ агитацій. Але о тѣмъ не пеконас президія ц. к. намѣстництва нѣкого щобы якій-небудь § якои-небудь уставы управлявъ ц. к. власти політичній до такої интервенції, на яку здобулось ц. к. староство въ Перемышли, а правдоподобно и іншій ц. к. староства, на подставѣ рескрипту президіи ц. к. намѣстництва въ 16 лютого (ч. 1398).

Передовсъмъ нема нѣякои уставы на подстравѣ котрои президія ц. к. намѣстница могла-бъ виндикувати для себе право осужувати поступованье ц. к. судовъ повѣтовыхъ, оминаючи властиву до того инстанцію, т. в. ц. к. президію вышшого суду краевого. Се вже рѣчь Е. Екес. бар. Шенка, чи би схоче и симъ разомъ гнѣмнѣтъ съ симъ правомъ

Огтакъ я на подстравѣ законопѣ констатую, що о тѣмъ, чи чеरезъ довжниковъ пок. банку рустикальнаго „obowiązki przez nich w skryptach dłużnych przyjete **obecnie** — we *wszystkich* punktach *jak najściślej* dotrzymane być muszą, że за- темъ си дѣужнicy са обвязаны *procenta, procenta*

zwłoki, należytosoi za ubezpieczenia od wszystkie inne z skrytu dłużnego wypływanego obowiązki i ciężary wiścić i że te zapłaty mają uiszczane jak dotychczas w biórze powiatowym w Sądzie powiatowym, что, кажу, отомъ всѣхъ рѣшати компетентный только ц. к. суды, отже нѣякой иной ц. к. власти о такихъ съяняхъ супротивъ партій не вольно ѿціально заявляти своего суду; отже тымъ мымъ президія ц. к. намѣстництва, оголовивши свой некомпетентный судъ о загаданыхъ пытанияхъ, переступила кругъ своей компетенціи. А въ даномъ случаю таке переступление компетенціи тымъ небезпечнѣйше, що на селининахъ, не маючи ясного понятія о комъ

ціи ъодинокихъ ц. к. властей, може дуже
ко думати, що некомпетентный судъ през.
ц. к. намѣстництва має для него обовязу-
силу, що отже згаданий рескрипть през.
ц. к. намѣстництва може дуже легко оба-
мутити довжниківъ рустикального бан-
ка ще до того и на ихъ некористь. Но се рѣ-
певна, що могутъ заходити рѣжній пра-
причины, задля котрихъ въ тѣмъ або друго-
случаю претенсія банкова мимо скрипту
зовсѣмъ не повстала, або чи то цѣлковито-
въ частіи згасла, — а такожъ есть рѣ-
певною, що користи, які собѣ банкъ
скриптахъ вымовлявъ, противляться устан-
лихвѣ.

Я не маю звичаю читати межи стрілками або кого-небудь о що підозрівати; се вже і зовсімъ недогадливий чоловѣкъ сить призвати, що словце „овеспіє“ неможливо хотѣло сказати: „Знай хлопе! доки живи банкъ рустикальний, доти тобъ було вѣдь жалуватись передъ ц. к. судами, що би тебе здирає шкоду и вольно було судамъ кроювати жаданїй банкомъ лихварскїй процеси та провизії, — але „овеспіє“ зовсімъ цѣло: теперъ братчику, треба заплатити все цента, а нѣ, — то пустять съ торбами...“ ждый бачить, що така теорія, то якъ-бы рознѣсенъка сестра тої теорії, о котрой згадавши „Окружникъ“ підъ буквою г) и для того пріймаю охотно, що словце „овеспіє“, то докомъ невинный „lapsus calamі.“

Я не стану такожъ розводитись надъ вами: „przeciw osobom zlej woli...“, бо се додатокъ перемыскаго ц. к. старости, а ма рѣчъ, що си наша ц. к. повѣтоваѣ потаты въ словахъ не перебирають.

Натомѣсть я вже конечно мушу запыти Выс. превидію ц. к. намѣстництва, въ-ѣт она такъ на-певно знає и які має на то дрантіи, що „wszelkie możliwe ulgi zrobi d\u0142ugiem z własnego pop\u0144du bez interwencji S\u0142adu kurator Zak\u0144adu a po zaprowadzeniu likwidacyji ustapoowieni likwidatorowie“ и якъ подити тіо „офиціяльны обѣцянки“ съ автентичными рахунками п. куратора, оголошенныи въ ч. 17 „Дѣла“ и съ проектами ликвидациими, съ якими носится „komitet obywatele\"

Намъ видится, что въ справѣ такъ въ
жной, якою есть справа банку рустикальной
наша найвысша ц. к. краевъ власть полнитъ
чимъ разъ то болѣше тратить — равновагъ

A. C.

Загальний Збіръ руского „Товариства Педагогичного“

Поволи але певнымъ и смѣлымъ крокомъ поступаєше наше народне дѣло, а найлучши доказомъ того суть численны рускы товарищи въ которыхъ однымъ есть наше „Товарищество педагогичне“. Тяжка доля буда въ-разу пошла надъ симъ товариствомъ. Завязавшися въ 1881 р., оно майже нѣякои не давало о сї чутки. Недуга поодинокихъ передовыхъ членовъ сего товариства и смерть декоторыхъ ранѣйшихъ дѣятелѣвъ его довели були вже у того, що здавалось, що товариство буде мусѣло розвязатися. Инакше однакожъ появъ загальний зборъ, котрый отбувся оногдь

у Львовъ; бнъ доказавъ, що межи наші
учителями есть глубоке почутие своихъ варо-
ныхъ обовязкбъ, понять своего высокого пре-
значенія яко просвѣтителъвъ народа, а де ти
есть зрозумѣніе свои задачъ, тамъ товарищі
ще має помагати сповняти сю задачу, не мож-
участи. Повѣстивши члены комитету, що
нили були проводъ товариства, видячи, що
варисту грозить небезпечностьво, склики

загальний зборъ, а наші учителі навіть вдалекихъ сторінъ приспіли радо и въ чиномъ числѣ, щобъ поладити такъ важне дѣло для нашого народного розвою, для нашої свѣтти. Якъ полагоджено дѣло „Товариства педагогичного“ на першому загальному збору подаємо въ слѣдуючомъ спрвозданю.

лудни збралося въ великой сали „Нар. Дому“
взысь 60 членовъ, а профессоръ русской школы
правъ п. Г. Врецьона — мужъ необычайно
ревно занимающийся товариществомъ, членъ про-
виворичного комитету — открывъ засѣданье и
по короткой промозъ запрошивъ сов. о. В. Иль-
ницкого, чтобы занять мѣсце предсѣдателя. О.
Ильницкій обнявши предсѣдательство, попро-
сивъ п. Врецьону, чтобы здать справу зъ дѣ-
яльности провизоричного комитету. Эта спра-
вдана сего довѣдуемся, что ц. к. намѣстництво
затвердило статутъ товарищества д. 6 серпня 1881,
а комитетъ тымъчасовый, вложенный зъ членовъ-
основателейъ, уконституовался въ той способѣ,
что выбравъ бл. п. дра Ам. Яновского предсѣ-
дателемъ а бл. п. дра Ф. Костека заступни-
комъ, проф. А. Вахнянина первымъ, проф.
Врецьону другимъ секретаремъ, а дра Оме-
ляна Савицкого касіеромъ. Отъ часу дѣяльности
товарищества, отже отъ 17 (29) жовтня 1881 ажъ
до 19 лютого (2 марта) 1884 тымъчасовый ко-
митетъ отбувъ 24 засѣданіе, на которыхъ по
сей день принято 354 членовъ, посправлювано
потрѣбніи книги и печатку, начечатано „Стату-
тъ“ въ 1000 прим., грамоты для членовъ и
другіи потрѣбніи для товарищества бланкеты. Рѣ-
шено и выслано прошенія до обохъ русскихъ
консисторій, чтобы припоручили Тов. педаго-
гичне цѣлому рускому народови въ Галичинѣ;
рѣшено квитувати въ датковъ и давати оголо-
щенія въ „Школьній Часописи“, въ „Дѣлѣ“
и „Словѣ“; рѣшено замкадати отъ школьніхъ
властей спису мѣсцевостей, въ которыхъ вы-
кладовыемъ языккомъ есть языкъ рускій. Рѣ-
шено такожъ вложить отозву до друговъ школьні-
цицтва зб взгляду на языкъ выкладовыи, его
потребы и недостача. Сю отозву зъ 7 (19) пад-
олиста 1881 помѣщено такожъ въ выще на-
веденыхъ газетахъ. На сю отзыву якъ и на
першу оголошену 12 (24) жовтня 1881 почали
члены громадно вписуватися и надсылано ко-
митетови въ рѣжныхъ сторонъ письма съ пред-
ставленнями рѣжныхъ потребъ и недостачъ та
перешкодъ, съ якими мусить боротися наше
школьництво. Рѣшено дальше постаратися о
давній шиматизмы школьній, въ которыхъ мо-
жна-бы бодай въ части довѣдатися, коли у
насъ есть школъ на дѣлѣ и якіи они суть
нынѣ. Зроблено списъ выданъ тов. „Просвѣ-
ты“ и „им. Качковскаго“, придатныхъ на пре-
міи для школьній молодїжи. Подано прошеніе
до обохъ консисторій нашихъ, чтобы поручили
духовенству заняться описаньемъ школъ на-
родныхъ що до числа учащихъ-ся дѣтей ру-
сихъ и польскихъ, що до выкладового языка
съ поданьемъ, на якій представѣть есть одинъ
або другій языкъ выкладовыи. Выслано крыл. Шашкевичеви въ Перемышли въ єго 50-лѣтній
ювилей священства поздорвляюче письмо. Въ дѣлѣ выключена руского языка яко такого и яко
выкладового въ Негрибцѣ, отнесенося письменно
до мѣсцевого пароха. До Станиславова выслано
20 прим. статутовъ, бо есть надѣя, що заважеся
тамъ філія Тов. Педагогичнаго. Для устроюва-
ння отчитовъ для интелигенціи и нѣшої клясы
львівской людности выбрано комитетъ. (Сей
зимы отбувалися такій отчity за ініціати-
вою тов. „Русихъ Дамъ“ але гадка ся вий-
шла отъ Тов. педагогичнаго). Принято до вѣ-
домости, що школы въ Пѣстынію инспекторъ
школьный зачисливъ до школъ съ мѣшанимъ
выкладовыи языккомъ (мимо того, що въ єї
школѣ бувъ языкъ выкладовыи лишь рускій)
и що въ єї школѣ другимъ учителемъ есть
жидъ, при котрому дѣти не отмовляють мо-
литовъ. Въ єї послѣдній справѣ звернувъ
комитетъ увагу митроп. Ординаріята съ пред-
ставленьемъ, щобы отнѣсся въ той справѣ до
краев. рады шк. и министерства просвѣты. Рѣ-
шено старатися, щобы въ школахъ съ языккомъ
выкладовыи рускимъ велося дѣловодство и
свѣдоцтва выдавались въ томъ-же языцѣ. Эть
дальшихъ важнѣйшихъ справъ, якими тымъ-
часовый комитетъ займався, суть єще слѣду-
ючій: Занятося збораньемъ матеріаловъ для
выполнення квестіонаря въ дѣлѣ реорганізації
народныхъ школъ и рѣшено старатися о змен-
шенье учителямъ лѣтъ службы на 35 лѣтъ.
Рѣшено постаратися о статистичній даты уче-
никівъ-Русиновъ въ галицкихъ гімназіяхъ.
Выбрано чоюри комисіи для рефератовъ въ
дѣлахъ школьніхъ, а именно: 1. для школъ
народныхъ пп. Врецьону, Вѣнцковскаго и Р.
Заклинскаго; 2. для учительскихъ семина-
рій пп. Алекс. Барвінського, Ом. Партицкого
и о. Стефановича; 3. для школъ гімназіаль-
нихъ пп. Вахнянина, Савицкого и Яновскаго;
4. для университету пп. дра Костека, крыл.
Величка и дра Ом. Огоновскаго. Рѣшено от-
нестиця меморіаломъ до рады державнои съ
прошеньемъ о принять додатку до §. 48 но-
велъ шк., щобы учитель управляючій школою
бувъ не лишь того самого вѣроисповѣданя,
що бѣльштесь дѣтей въ школѣ, але и того
самого обряда. Рѣшено въ-кѣнці скликати за-
гальний зборъ на 2 н. ст. марта.

По єїмъ спрашданю зложивъ касіерь
тов. дръ Ом. Савицкій рахунокъ въ майна
товарищества. Капиталь товарищества выносивъ
364 зр. Выдатки рѣжного рода выносили 117
зр. 50 кр., останокъ умѣщений въ рускій
банку на книжочки на 6%. Загальний зборъ
давъ п. касіерови абсолюторію. Потомъ насту-
пили выборы нового выдѣлу. До выдѣлу вы-
брали: сов. о. В. Ильницкій предсѣдателемъ,
а выдѣловыми: Гр. Врецьона, А. Вахнянина,
дръ Ал. Огоновскій, Волод. Шухевичъ, Ки-
рило Кахниковичъ, Д. Вѣнцковскій, Н. Са-
вицкій, Бѣчай, о. Стефановичъ и Вол. Ба-

нахъ. Заступниками выбраны: кръл. Величко, о. Гушалевичъ и А. Борковскій.

Коли въ сусѣдній комнатѣ отбувалось скрутинію, обрадувавъ зборъ надъ деко-трыми справами, относящимися чи то до товариства яко такого, чи то до его дѣяльности. Зъ важнѣйшихъ наводимо тутъ внесенія о Стефановича и проф. В. Шухевича. О. Сте-фановичъ въ довѣрѣ бесѣдѣ мотивуванъ слѣ-дующе внесеніе: Поручаясь выдѣлови Товари-ства педагогичнаго: А) Що до женев-скихъ семинарій: 1. щобы старався въ краев. радѣ школьнай, а взглядно въ министер-ствѣ просвѣты о заведеніе въ мысль уставы въ женевской семинаріи у Львовѣ для полови-ны предметовъ руского языка выкладоваго 2. щобы старався въ министерствѣ а взглядно въ дорозѣ уставодавства о перемѣнѣ женевской семинаріи въ Перемышли въ поль-ской на утраквистичну; 3. щобы зѣ взгляду на женевской утраквистичнай семинаріи, якъ и зѣ взгляду на потребы руской народности, ста-рався въ министерствѣ а взглядно въ дорозѣ уставодавчай о основаніе руской 8-клясовой школы женевской въ Перемышли, — дальше о поднесеніе рускихъ клясъ паралельныхъ при школѣ вправъ у Львовѣ на школу 8-кля-сову и прилученіе еи до женевской учитель-ской семинаріи; 4. щобы старався въ краев. радѣ шк. а взглядно въ министерствѣ про-свѣты о заведеніе въ женевскихъ выдѣловыхъ школахъ у Львовѣ обовязковой науки языка ру-ского мѣсто французскаго языка, — такъ само о введеніе обовязковой науки языка руского въ женевской выдѣловой школѣ въ Перемышли и въ людовыхъ школахъ у Львовѣ.

Б) Що до мужескихъ семинарій: 1. щобы старався въ краев. радѣ шк. о точно-означеніе предметовъ, котрѣ въ утраквисти-чныхъ семинаріяхъ мають выкладатися въ языцѣ рускому а котрѣ въ языцѣ польскому съ тымъ, щобы предметы призначеній для ру-ского або польскаго выкладу, выкладалися лишь въ тѣмъ однѣмъ языцѣ а въ кождомъ слѣдующемъ родѣ перемѣнивали свой языкъ выкладовий; 2. щобы старався въ министер-ствѣ о основаніе рускихъ школъ вправъ при мужескихъ семинаріяхъ въ Станиславовѣ и Тернополи або о перемѣнѣ теперѣшніхъ на-школы рускїй. В) Що до комисій екзамі-наційныхъ: 1) щобы старався въ мини-стерствѣ о складѣ комисії екзамінаційной у Львовѣ выключно зъ людей, котрї рускимъ языкомъ совершенно владѣютъ; 2) щобы ста-рався о установление певнои нормы що д-пыта на предметахъ въ языцѣ рускому при испытакъ квалификаційныхъ; 3) щобы ста-рався, щобы право признавання квалификації до языка выкладового руского мала только ко-мисія екзамінаційна у Львовѣ и семинаріи у траквистичнай. Внесеніе се поперте достаточ-нымъ числомъ членовъ выдѣлъ принялъ. — По сѣмъ поставивъ проф. Вол. Шухевичъ вне-сеѧе: Выдавається выдѣлъ, щобы займився спра-вою выдавання книжечокъ съ илюстраціями для малыхъ дѣтей подобно, якъ се дѣєся у ин-шихъ народовъ, щобы тымъ запобѣгти спро-ваджуваню подобныхъ книжечокъ зъ загра-ницѣ, неотповѣдныхъ и прямо шкодливыхъ розвоеви руского народа. И се въ есеніе выдѣлъ принялъ. — Дальше поднесено справу улекшен-пріїзду членамъ поза-львовскимъ на загаль-ные зборы и побыту ихъ у Львовѣ.

По выбраню выдѣлу загальний зборъ у-дѣливъ абсолюторію дотеперѣшному комите-тови и на завданье предсѣдателя сов. о. В. Ильницкого почтивъ повстанемъ заслуженыхъ а помершихъ членовъ товариства. Предсѣда-тель заявивъ такожъ, що надойшла сумні-вѣсть зъ Риму, що тамъ власне сего дня т. е. въ недѣлю дня 2 н. ст. марта померъ нашъ многозаслуженый патріотъ и голова Товариства педагогичнаго сов. и бувшій членъ краевої ради школыскої, дръ Амвр. Яновскій.

Позаякъ предметъ дня бувъ вже вычертаный, предсѣдатель замкнувъ зборъ и члены розбійшлися домовъ одушевленій новою силовою неусыпною працѣ для добра свого власного и добра народа, зъ котрого вийшли. На за-гальний зборъ наспѣли три телеграмы въ Тернополя: отъ філії тов. „Просвѣты“, „Рускої Бесѣды“ и отъ учителївъ тернопольског-округа.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Рада державна.) Въ пятницю дня 17 (29) лютого отбувалися нарады въ обохъ палатахъ ради державної. Палата пановъ приняла конвенцію торговельну съ Францією, а головною точкою,коло котрої оберталася дискусія, було пытанье чи не минувъ вже въ договорѣ речинець д-пты ратифікації. Въ палатѣ посоли ской интерпелювали пос. дръ Жакъ президента Смольку, що дѣєся съ закономъ въ справахъ ограничения об'єктивного поступовання, котрій въ маю 1882 р. прійшовъ бувъ до палаты, а д-теперь ще не полагодженый. Смолька обѣцявъ що се предложеніе поставить на однѣмъ зъ на-блізшихъ засѣдань. Опосля ухвалила палата за-конъ въ справѣ локальної желѣзницѣ зъ Сальнаво до Будвайса, а дальще приступила до дебаты надъ закономъ о уневажненю правныхъ а-тівъ, относячихъ ся до маєтку довжн.

ка попавшего въ конкурсъ. Законъ сей ухвалила палата посольска ще 28 мая 1881, а позаякъ палата начавъ поробила зъ своей стороны делки змѣны, то мусѣла палата посольска взять се предложеніе именно подъ свои обрады. Дрѣ Магъ говоривъ за тымъ, чтобы палата посольска откинула поправку высшей палаты, относящуюся до стилизациіи §. закона, коли противно заступникъ правительства дрѣ Штайнбахъ и спра-воздавець дрѣ Мадейскій промовляли за удержаніемъ ухвалы высшей палаты взглядно рѣзвно-звукного предложения правительственнаго, которы постановляютъ, что всѣ контракты купна змѣны и доставы заключеній довжникомъ въ проглагу шести послѣднихъ мѣсяцівъ передъ отворенiemъ конкурсу могутъ бути уненажненій, наколи друга сторона мусѣла о тѣмъ знать, что се спровадитъ шкодна для вѣрительствъ разтраты (*Verschleude-gung*) маєтку довжника. Въ голосованію удержанія внесенье референта. Зъ дневного порядку приступила палата до дебаты надъ внесенiemъ въ спрѣвѣ експлоатаціи нафты въ Галичинѣ и Буковинѣ. Предложеніе правительства отбирае нафтѣ характеръ регаліи и выимае добуванье нафтъ зъ подъ постановъ права горничого, застѣрѣгающи се право властителямъ грунтovъ. Противъ проектовъ выступивъ пос. Веберъ доказуя, что законъ стоитъ на перешкодѣ рациональному веденю промыслу нафтowego. За внесенiemъ говоривъ пос. Хамецъ и стараясь ослабитъ замѣты попередного бесѣдника. Дальша дебаты надъ симъ предложенiemъ, въ котрой маютъ за брати голосъ пос.: дрѣ Билинскій и Ковальскій отложена до нынѣшнего дня. Министеръ торговли вносить предложеніе о удѣленіе додаткового кредита на будову ческої трансверзальной желѣзници. Проектъ бѣгстулено комисіи бюджетової. Прі конці засѣданія внесено двѣ интерпеляціи: одні подписаны посами Мачеко, Менгеромъ и товариши жадають выясненій отъ правительства, коли будуть упорядкованій отношенія желѣзницѣ пѣвиціи, котрои тарифы отдавливали най некорыстнѣйше на всѣ бѣгросли австрійской индустріи и интерпеляція Форегера до министра справедливости въ спрѣвѣ конфискаты часописа „Deutsche Wacht“.

(Екзекутивный комитетъ хорватской національной партіи) рѣшивъ основати самостойны органъ партіи, котрого задачею буде представитъ народови въ загально зрозумблой мовѣ становище сторонництва, отпирати всякий напады зъ якои не будь стороны они не походили и впливати поучаочими и забавными статями на піднесеніе національногго образованя. Нова газета, котра ма прозватися „Ustavnost“ зачне выходити вже съ днемъ 15 марта.

(Шкѣльництво въ Тріестѣ) представляється въ дуже сумнѣмъ свѣтлѣ зо взгляду на рѣвностъ словенъскої народности. Словенцѣ становлять одну третину населенія мѣста а не мають анѣ одной школы. Въ виду того зневоленій словенъскій родичѣ посылати своихъ дѣтей до италійскихъ або нѣмецкихъ школъ, а черезъ те дѣти не только що забываютъ свою рѣдну мову, алѣ тратятъ всяке почутъе національне и научивши въ школѣ, що слово „ѣсїаві“ выражаетъ щось згрідного, зачинаютъ погорджувати своимъ родичамъ. Въ послѣдніхъ часахъ пробудилося живѣйше почутъе національне межи Словенцями, а коли зголосилося до репрезентациіи мѣста близько 143 словенъскіхъ родичѣвъ, жадаючи школъ для 400 дѣтей, прошеніе ихъ откинула, якъ звѣстно, ради мѣска, мотивуючи отмозу симъ, що петиція писана мовою, котрою не урядуе заступництво мѣста. Противъ сего рѣшения заложивъ вправде заступникъ правительства протестъ, покликуючись на то, що словенъска мова есть законно призначеною мовою краевою, но дотеперь не поступилъ спрѣвѣ школъ словенъскіхъ анѣ крокъ на переда Словенцѣ якъ не мали, такъ и до теперъ не мають нѣякої школы. Цѣкава рѣчъ, що Нѣмціи греєстенъскій, котрыхъ есть всего 1000 душъ мають кѣлька школъ а межи тими гимназію и школу реальну.

(Зѣ Кривошіянѣ), котрій полишивши свои селѣ поутѣкали до Чорногоры, не вернулася до мовѣ больша часть, а въ виду того задумало правительство продати ихъ землю другимъ колоністамъ. Чи однакожъ плянъ сей удастся, належить сомнѣватися, позаякъ Кривошіяне зробили заговоръ, щоби нѣкого не допустити до поїздки своихъ грунтovъ. Посля донесеній выходячого въ Зарѣ „Narodni List“ не осягнули доси змаганія правительства въ тѣмъ отношеню нѣякого результата, бо нѣкто не може бѣгважитися куповати грунты Кривошіянѣ и на нихъ оселятися.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Ще неопамяталися Англія і першого переполоху по занятю Мерву Россіянами, якъ вже нова готовитса для неї несподѣвка. Зъ Петербурга доносять именно о приготовленію новыхъ заборовъ въ середній Азії черезъ Россію. Афганцѣ предприняли военный рековсансь въ напрямѣ Памиру, що лежить середній межи Хинайи, Афганистаномъ, Индіями Россію азіятскою. Въ наслѣдокъ сего отдали племена Ваханъ и Шугнанъ подъ опѣку Россії. Телеграма додає, що россійске правительство возьметъ правдоподобно сї племена такъ само поїздку свою протекцію якъ то недавно зробило съ мерсекими Туркменами. Апексія Бохары окружена зъ трехъ сторона булабы тогды лишь пытанье часу. По поводу поїздки австрійского преследованія архікн. Рудольфа пишуть „Петерб. Ежедн.“: Не можна сумнѣватися, що поїздка п

столонаследи. до Константинополя, Българіада и
Букарешту буде мусѣла причинити до скрѣпленія
добрыхъ отношеній Туреччины, Сербіи и Румунії съ австрійскою державою, але то все не
дає ще жадної причини до приписування сїй по-
дорожній характеру демонотраційного, о якому де-
котрій говорять. Що архікнязь не вступить до
българской столице може лишь бути доказомъ,
що и Австроїя не хоче дати хочь бы якои небудь
причини до якихъ ложныхъ толківъ о виїшуван-
нії въ офери россійскихъ интересовъ.

Нѣмеччина. По поводу піонернихъ вѣстей,
що будьто-бы князь Бисмаркъ 1881 р. запрошивъ
до Варшавы одного зъ польскихъ аристократовъ и
розворюювавъ съ нимъ на темату польскихъ
аспирацій въ Россії, пише „Nordd. Allg. Ztg“, що
кн. Бисмаркъ не писавъ нѣколи оголошеного въ
сїй справѣ письма, анѣ отъ много лѣтъ не розго-
ворюювавъ вже съ жаднимъ Полякомъ. Єсьмо у-
поважненій, каже згадана газета, выплатити тому
100.000 марокъ, кто намъ предложитъ се письмо
а 100 марокъ тому, кто намъ покаже того, що
такій сплетній розсїває. Отъ 15 лѣтъ не бувъ у
кн. Бисмарка жадень Полякъ крѣмъ гр. Биннъ-
скаго, котрого отношенія однакожъ до кн. Бис-
марка не мають зовсїмъ жадныхъ політическихъ
признаковъ.

Англія. На засѣданію низшої палати зая-
вивъ міністеръ Гаркургъ, що на двірці въ Ше-
рингъ-Кросъ открыто пекельну машину а въ нїй
пріядъ годинниковий и 30 фунт. динаміту. По-
добну машину найдено такожъ на двірці великої
західної желѣзницї. Сконстатовано, що обѣ тї
машины суть тол самой конструкції якъ тая,
що спровадила вибухъ на двірці желѣзницї
Викторії и що динамітъ въ нихъ есть американськимъ фабрикатомъ. По поводу сего рѣшило
правительство вислати депешу до правительства
Сполученыхъ Державъ въ справѣ дѣяльності
тихъ американськихъ обывателївъ, що завязу-
ють динамітовій заговоры, грозячі житю и майну
жителївъ Англії. — Въ міністерствѣ дѣлъ за-
граниченыхъ підписано минувшої середи угоду
межи Англією, а трансальською республикою, на
підставѣ котрої ся послѣдна стала независимою
державою підъ іменемъ „Полуднево-афри-
канська республіка“. На мѣсце дотеперѣ-
шного англійского резидента прїде тамъ англій-
ський консулъ.

Єгипетъ. Зъ Свакиму доносять, що 29 и.
ст. лютого англійскій войска стрѣтили коло Ель-
Гебъ непріятеля и розпочали заразъ битву. Битва
тривала цѣлый день. Непріятель бився дуже
отважно, зоставъ однакожъ на всѣхъ мѣсцяхъ
поражений и мусѣвъ уступати. Англичане позб-
стали черезъ ночь коло жерель Ель-Гебъ и на
другій день вирушили на Токаръ. Страти Англи-
чанъ виносить 10 людей убитихъ и 40 раненыхъ;
непріятель мавъ стратити около 100 людей. Генералъ Грагамъ виславъ парламентара до
Османа Дигмы и приказавъ завозвати ворохобни-
ківъ, щоби розбіглися, вказуючи на мирне за-
лагодженіе справы ген. Гордономъ. Въ против-
номъ случаю будуть мусѣли англійскій войска
виступити съ цѣлою силою. Що отповѣдь Османъ
Дигма, доси ще не знати.

—

НОВИНКИ.

†

Сумною вѣsteю приходиться намъ нынѣ
дѣлитись съ Читателями. Въ недѣлю наспѣ-
ла до Львова зъ Риму телеграфична вѣсть
о смерти бл. п.

Дра Амвросія Яновскаго,
загально звѣстного и поважаного нашего
старенъкого патріота.

На теперъ обмежуємося только на той
короткій звѣстцѣ, а въ слѣдуючомъ числѣ
подамо обширнѣйшій вѣсти о житю, дѣяль-
ності и заслугахъ Покойного.

— Справа громадного виступленя питомцівъ зъ I року
дух. семинаріи вже залагоджена. Ми звѣщали, що
въ суботу 1 л. марта мала бути депутатія пі-
томцівъ у Преосв. еп. Сильвестра и у п. намѣ-
стника. Еп. Сильвестеръ депутатії не принявъ,
переказавши, що се справа домашна семинарії и
въ еи мурахъ повинна залагодитись. П. намѣст-
никъ же принявъ депутатію дуже пріязно, завѣ-
ривъ депутатовъ, що цитомці будуть приняті, не-
хай только на ново виїсуютися. Вечеромъ о. ре-
ктормъ вернувши зъ св. Юра скликавъ ректоральну
сесію, на котрой ураджено, принятии назадъ
питомцівъ на поодинокі подання. Питомці зъ-разу
просили о дозволѣ спольного подання, а въ-кёнци
згодились подаватись поодиноко. Въ понедѣлок
вечеромъ прибули до семинарії еп. Сильвестеръ
архід. дръ Пелешъ и крыл. Петрушевичъ. До с
ректора спрошено настоятелївъ семинарії на-
довшу нараду. Потомъ скликано всѣхъ дукте-
рівъ и дѣйстнаго „писаря“, котрый передъ тымъ
бувъ вже признався. Еп. Сильвестеръ звернувсѧ
съ поважною и лагодною промовою до тихъ се-
минаристівъ, а въ-кёнци заявивъ, що всѣ висту-
пивши питомці зостали назадъ принятій до се-
минарії.

— Комитетъ товариствъ „Просвѣта“, „Руска Бесѣда“
„им. Шевченка“ и „Академ. Братство“ подає до загад-
ної вѣдомості, що вечеръ устроюваній тими-
товариствами въ память ХХІІІ. роковинъ смер-
тії Шевченка отбудеся дня 10 и. о. марта въ вел-
кій сали „Народного Дому“ точно о год. 7½, в
речеромъ. Комитетъ урядує щоденно отъ 6 до 8

ПЕРЕГЛЯДЬ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорська Монархія

ЗАГРАНИЦЯ

Россія. Що неопамяталася Англія
ршого переполоху по занятю Мерву Россіянами,
якъ вже нова готовитъ для неї несподѣва.
Зъ Петербурга доносятъ именно о пригото-
вленіи новыхъ заборовъ въ середній Азіи че-
резъ Афганістанъ. Афганцѣ предприняли военный рекон-
струкцію въ напрямѣ Памиру, що лежить се-
реди межи Хинами, Афганістаномъ, Индіями
и Китаємъ. Въ наслѣдокъ сего отдали
племена Ваханъ и Шугнанъ підъ опѣку Россіи.
Леграма додає, що россійське правительство
взьме правдоподобно сї племена такъ само по
свою протекцію якъ то недавно зробило съ мер-
кіями Туркменами. Анексія Бухары окружена
трехъ сторонахъ булабы тогды лишь пытанье
стало. По поводу поїздки австрійского преследованаго
Франца архікн. Рудольфа пишуть „Петерсб. Ежик.“
Не можна сумніватися, що поїздка п

просили о дозволѣ спольного поданія, а въ-конци згодились подаватись поодиноко. Въ понедѣлокъ вечеромъ прибули до семинаріи еп. Сильвестеръ, архид. дръ Пелешъ и крыл. Петрушевичъ. До о. ректора спрошено настоятель въ семинаріи на довшу нараду. Потомъ покликано всѣхъ дуктёровъ и дѣйстнаго „писаря“, котрый передъ тымъ бувъ вже признався. Еп. Сильвестеръ звернувся съ поважною и лагодною промовою до тыхъ семинаристовъ, а въ-конци заявивъ, что всѣ выступившій питомцѣ зостали назадъ принятій до семинаріи.

— Комитетъ товариствъ „Просвѣта“, „Руска Бесѣда“, „им. Шевченка“ и „Академ. Братство“ подае до загальнай вѣдомости, что вечеръ устроюванный тыми-жъ товариствами въ память ХХІІІ. роковинъ смерти Шевченка отбудеся дня 10 н. о. марта въ великой сали „Народнаго Дому“ точно о год. $7\frac{1}{2}$, вечеромъ. Комитетъ урядує щоденно отъ 6 до 8 г.

